

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. "Пиротска" № 7

тел./факс: 0359-2987-83-90

e-mail: sub@sub.b

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бх. № 141 КД

Дата 11.03.24г.

Учр. № 15/11.03.24г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО №3/2024 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд на Република България от 13.02.2024 г. на Съюза на юристите в България е предоставена възможност да представи писмено становище по конституционно дело №3/2024 г., образувано по искане на президента на Р България и по присъединеното за съвместно разглеждане конституционно дело №4/2024 г., образувано по искане на 68 народни представители за установяване противоконституционност на решенията за избор на конституционни съдии, приети от 49-то НС на 19.01.2024 г. (ДВ, бр.7/24).

В мотивите и на двете искания са развити съображения за нарушение на „принципа на обосновааност“ при избора на конституционни съдии като решенията на НС не са приети при открита, публична и прозрачна процедура съгласно изискванията на чл. 91б, ал.1 КРБ.

В исканията се поддържа също, че са нарушени чл. 4, ал. 1, чл. 5, ал. 1 и 2, чл. 147, ал. 2 и чл. 148, ал. 1, т. 1 от КРБ, като НС е надхвърлило своята компетентност при определяне срока на пълномощията на избраните от него конституционни съдии. Опитът на НС да се преодолеят и заобиколят предвидимите и сигурни последици на постановления и публично оповестен в ДВ и на сайта на КС тълкувателен акт (р. №1/24 г. по к. д. 17/23 г. на КС) е недопустим в една правова държава.

Становището на Съюза на юристите в България е следното:

1. Споделяме по принцип развитите аргументи и в двете искания за конституционни изисквания, които въвежда новоприетия чл. 91б, ал. 1 КРБ, относно откритост, прозрачност, публичност и обоснованост при избора на членове на органи, които изцяло или частично се избират от НС за да се гарантира тяхната независимост. Тъй като КС за първи път ще обсъжда релевирани нарушения на тази конституционна норма намираме, че след като самият текст определя изброените изисквания за принципи нарушаването им е достатъчно основание за противоконституционност, на съответния акт на НС.

По същество за конкретните решения намираме, че актът на НС, с което е избран Борислав Белазелков не нарушава чл. 91б, ал.1 КРБ доколкото кандидатурата и номинацията на същия е от няколко години осъществена и обсъждана публично на общо събрание на ВКС, ВАС, а също и като предложение на СЮБ и други правни НПО.

В този смисъл несъстоятелни са някои мнения при обсъждането на двете кандидатури в Правната комисия на НС, че Борислав Белазелков не е добър професионалист, тъй като „съдиите не го били избрали“. Точно обратното, самото номиниране на 4-5 съдии на Общо събрание от над 200 съдии от ВКС и ВАС е показателно и е признание и оценка, че е един от най-добрите.

2. Аргументите и в двете искания следва да се допълнят по отношение посочването и в двете решения на НС на чие място се избират новите конституционни съдии. Правомощието на НС е само да избере съдия(и) за КС без задължение да посочи срок, защото е конституционно определен и на чие място се избира съответният кандидат. Изключение за посочване на име в решението на НС се допуска само при избиране (назначаване) на съдия – заместник при условията на чл. 147, ал. 2, изр. 1 и чл. 148, ал. 3 КРБ със срок (мандат) до края на замествения съдия, чиито мандат е прекратен предсрочно.

3. В съответствие с чл. 22, ал. 1, изр. 2 ЗКС съдът не е ограничен с посочените в исканията, основания за несъответствие на решенията на НС с КРБ. Считаме, че КС следва да обсъди по отношение на Десислава Атанасова дали са изискванията на чл. 147, ал. 3 КРБ. Няма спор, че въпросът за необходимите високи професионални и нравствени качества принадлежи единствено на органа, който избира (назначава) съответния съдия. „Тя не подлежи на конституционен контрол, защото е лична и суверенна. Личностната преценка за професионалните и нравствени качества е единствено право и отговорност на избирация, респ. назначаващия орган“ (р. 11/94 г. по к. д. 16/94 г.).

Цитираният текст от КРБ обаче изисква кандидатите за съдии да притежават и най-малко петнадесет годишен юридически стаж. Поставя се въпросът избраната за съдия Десислава Атанасова притежава ли този стаж. В мотивите към предложението на група народни представители е посочено, че Десислава Атанасова притежава 17 години и 5 месеца юридически стаж като юрисконсулт от 2005 г. и от 2011 г. като адвокат. Същата е вписана като адвокат, по време по което вече е била народен

представител от 2009 г. Закона за адвокатурата (ЗА) допуска (чл. 5, ал. 4) народен представител да се вписва и упражнява адвокатска професия, без да напуска работата или длъжността си. Няма данни доколко Десислава Атанасова е упражнявала адвокатската професия, но по смисъла на ЗА очевидно става въпрос за възможно инцидентно, а не за постоянно упражняване на професия адвокат извън основното правоотношение като народен представител. От представените документи към приложението на групата народни представители не става ясно Д. Атанасова като министър 2012 -2013 г. отписана ли е от адвокатската колегия или временно е преустановила упражняването на адвокатска професия, както и дали е възобновено вписването ѝ в регистрите на адвокатската колегия. Юридически стаж, съгласно чл. 164, ал. 8 ЗСВ и §1, т. 1 ЗА е времето, през което лицето е работило на длъжност или упражнявало професия, за която се изисква юридическо образование и правоспособност. Очевидно е, че Десислава Атанасова не е упражнявала постоянно професия адвокат, тъй като е била депутат.

Предложението на групата народни представители, очевидно не ползва хипотезата на чл. 130 от ПОДНС за т.н. приравнен стаж по специалността, защото не кореспондира със законовото определение за юридически стаж по смисъла на посочените текстове на ЗСВ и ЗА които имат приоритет. Много показателно сравнение направи един колега при изслушването на кандидатите в Правната комисия на НС: „Ако ви предстои тежка операция и можете да избирате между двама хирурзи, единия с професионален стаж, а другия с приравнен като депутат член на здравна комисия и т.н. кого бихте избрали?“

Изложеното е основание да поддържаме, че само решението на НС за избиране на Десислава Атанасова за конституционен съдия противоречи на КРБ.

С УВАЖЕНИЕ,

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(ВЛ. СЛАВОВ)